

2010-03-05

Miljøministeriet
By- og Landskabsstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
blst@blst.dk

Indhold

Lovforslaget er helt uacceptabelt.....	2
Danmarks Naturfredningsforening foreslår ændringer.....	3
Uddybning af synspunkter om anlægsloven.....	3
Screeningsproces – den bedste placering?.....	4
VVM-redegørelse i strid med VVM-direktiv?.....	6
Erstatningsskov.....	6

Høringssvar på forslag til anlægslov: Lov om et testcenter for store vindmøller ved Østerild

Danmarks Naturfredningsforening afgiver hermed høringssvar på By- og Landskabsstyrelsens udkast til forslag til Lov om et testcenter for store vindmøller ved Østerild, dateret den 9. februar 2010. Se også foreningens høringssvar på udkast til VVM-redegørelse samt hjemmesiden www.dn.dk/testcenter.

Det skal slås fast, at Danmarks Naturfredningsforening bakker op om regeringens bestræbelser på at styrke den danske vindkraftsindustri. Vindkraft er en helt afgørende faktor i de næste årtiers nødvendige omstilling til en energiforsyning baseret på vedvarende energi, og Danmarks vindkraftsindustri har en vigtig funktion i denne omstilling.

Danmarks Naturfredningsforening glæder sig i den forbindelse over, at der efter næsten et årtis stilstand så småt er kommet gang i opstillingen af vindmøller i Danmark igen, eftersom et

stærkt hjemmemarked ifølge industrien er en af de absolut vigtigste forudsætninger for at kunne afsætte produkterne internationalt.

Foreningen anerkender også industriens udtrykte behov for at kunne teste nye vindmølletyper. Danmarks Naturfredningsforening kan bakke op om en testcenterplacering tæt på firmaernes udviklingsenheder i Vestdanmark som ønsket, hvis regeringen i stedet for Østerild vil pege på en placering som ikke ødelægger nationale naturværdier gennem en rekordstor skovfældning og omfattende påvirkning med støj, lys og tekniske anlæg samt vedvarende bygge- og testaktivitet i et af Danmarks absolut største og mest uforstyrrede sammenhængende områder.

Lovforslaget er helt uacceptabelt

Danmarks Naturfredningsforening anser det nuværende lovforslag for at være helt uacceptabelt af fire grunde, som præsenteres i dette afsnit. I næste afsnit præsenteres foreningens forslag til, hvad regeringen bør gøre for at forbedre projektet og i slutningen af høringssvaret uddybes kritikpunkterne.

1. **Placeringen er katastrofal.** Anlægsloven for et testcenter med placering i Østerild resulterer i Danmarkshistoriens største skovrydning (anlægsloven siger op til 1200 ha, dvs. 12 km²) og påvirker det måske mest stille, mørke og uforstyrrede store sammenhængende naturområde i Danmark med støj, kraftigt lys og vedvarende konstruktionsaktiviteter omkring 7 vindmøller med en højde op til 250 meter i et område på ca. to gange fem kilometer.
2. **Grundlaget for anlægsloven er i strid med EU-domstolens retspraksis for VVM-direktivet.** Grundlaget for anlægsloven om et testcenter i Østerild, dvs. screeningen og VVM-redegørelsen, er desværre et forhastet makværk. Screeningen har ikke formålet at analysere landskabet efter logiske parametre, veje forskellige samfundsinteresser mod hinanden og forudsætningsløst finde de bedst egnede placeringer. VVM-redegørelsen er også gennemført så forhastet og ud fra så uspecifikke forudsætninger, at der mangler afgørende viden om naturen i området i dag samt om, hvordan naturen påvirkes af testcentret og hvordan naturen skal erstattes og plejes for at fungere tilfredsstillende efterfølgende. Den slags viden, som giver overblik over projektets indvirkning på miljøet, skal forefindes, når folketinget behandler lovforslaget.
3. **Erstatningsskoven svæver i luften.** Anlægsloven giver ingen som helst garanti for, at der faktisk rejses ny skov i stedet for den skov som fældes. I lovforslagets § 8 står der, at ministeren kan etablere erstatningsskov. Formuleringen bør ændres til skal. Bemærkningerne til anlægsloven (s. 23) formulerer det som en hensigt at etablere erstatningsskov i forholdet 1:1. Dette er der altså heller ingen sikkerhed. Skovrejsningen i forholdet 1:1 er utilstrækkeligt og under niveauet for mange års dansk retspraksis. Skovrejsning i forholdet 1:1,5, altså 150 % er nødvendigt med tanke på mange års tab af skovmiljø, kulstoflagring og oplevelsesværdi fordi det tager lang tid at etablere skov. Anlægsloven siger desuden ingenting om hvornår skoven skal etableres, og den lægger op til at sammenhængende, offentligt ejet skov med udpræget fokus på friluftsliv og naturværdi erstattes med små klatter privat skov spredt over hele landet, med ingen eller begrænset adgang og begrænset fokus på naturværdi og friluftsliv. Der er behov for at stille krav til erstatningsskovens omfang, sammenhæng, sammensætning samt tidsmæssige gennemførelse.
4. **Loven lader også den øvrige natur i området i stikken.** I anlægslovens § 9 stk. 1 og 2 står der at miljøministeren "udfører afværgeforanstaltninger" af hensyn til diverse dyrearter. Der er ingen information om hvilke disse afværgeforanstaltninger er eller hvilken betydning de får; hverken i bemærkningerne eller i VVM-redegørelsen. Dette er ikke troværdigt. I stk. 3 står der at "Miljøministeren udfører afværgeforanstaltninger af hensyn til naturbeskyttelsen i øvrigt." I bemærkningerne specificeres det at § 3-områder (eng, hede mm) erstattes i forholdet 1:2, men der mangler totalt information om hvor store arealer som påvirkes samt hvor, hvordan og hvornår disse skal erstattes.

Danmarks Naturfredningsforening foreslår ændringer

Med baggrund i ovenstående fire overordnede kritikpunkter foreslår Danmarks Naturfredningsforeningen at regeringen gør følgende:

1. Gennemfører en **ny statslig screening** med udgangspunkt i, at skov og anden national vigtig natur skal friholdes. Find gerne inspiration i den rapport som DN fremlagde torsdag den 4. marts, se bilag 1 og 2. Det er absolut muligt at finde ny placering på landbrugsjord. Foreningen opfordrer desuden til at screeningen gennemføres i et åbent samarbejde mellem relevante interessepartier og på baggrund af gennemtænkte, afbalancerede kriterier. Se også de uddybende kommentarer om alternative placeringer og screeningsproces nedenfor.
2. Når der foreligger en grundig og velbegrundet screening med efterfølgende kvalitetssikring som peger på de bedst egnede områder uden for nationale naturområder, skal der gennemføres en **betydeligt grundigere VVM-proces** for de bedste af områderne. Den skal på en videnskabeligt ansvarlig måde redegøre for de eksisterende naturværdier (inkl. undersøgelser af fugletræk), hvordan de helt konkret påvirkes af projektet (med arealangivelser, kort, kvalitetsvurderinger osv.) samt hvordan skadevirkningerne skal minimeres (afværges) og kompenseres. Først når anlægsloven hviler solidt på et veloplyst grundlag og en specifik projektbeskrivelse inkl. naturgenopretning, kan den anses opfyldt kravene i VVM-direktivet. Se høringssvaret til VVM-redegørelsen.
3. I det omfang en placering baseret på en ny screening gør det nødvendigt at rydde (stats)skov, hvilket dog ikke burde være nødvendigt, skal regeringen sørge for en anstændig skoverstatning, det vil sige **tydelige krav i anlægsloven om ny erstatningsskov**. Pålæg miljøministeren at etablere erstatningsskov efter skovlovens regler, dvs. ændre formuleringen i § 8 fra "kan" til "skal" og præciser i bemærkningerne at skovrejsning 1:1 ikke er tilstrækkeligt når retspraksis er 110 – 200 %. DN mener at 150 % er rimeligt for den pågældende skov. Stil krav om at erstatningsskoven skal være statsejet, så udviklingen af natur og friluftsliv sikres, ikke mindst fri adgang som til offentlige skove. Stil krav om at erstatningsskoven skal ligge i større samlede områder med maksimalt udbytte for natur og friluftsliv. Stil krav om hvornår skovrejsningen skal gennemføres. Der skal desuden gives en garanti for, at skoverstatningen tilkommer udover den normale skovrejsning som er fastsat i Grøn Vækst til 7800 ha frem til år 2015. DN skal i øvrigt henvise til, at miljøministerens to rådgivende organer, Skovrådet og Vildtforvaltningsrådet, i slutningen af 2009 har udtalt sig stærkt kritisk om en eventuel rydning af fredskov i Østerild og Hjørdemål Klitplantager.
4. Fremlægger en **samlet natur, skov- og landskabsplan for projektet inden anlægsloven førstebehandles**. Projektet er et voldsomt stort indgreb i et nationalt særdeles betydningsfuldt naturområde. Derfor er det helt afgørende med en samlet konkret plan for forvaltningen af naturen i området fremover, dvs. både den eksisterende natur, nye naturtyper, afværgeforanstaltninger og erstatningsnatur (også skovrejsning, selv om det foregår andetsteds) samt friluftsliv i hele det påvirkede område. Planen for genetablering af naturen, herunder skoven, skal specificere konkrete arealer, naturtyper, metoder, ansvarsfordeling, finansiering, tidsplan, overvågning mm. Planen skal også skabe et overblik over påvirkningerne på friluftslivet, herunder mørke og stilhed samt adgang og faciliteter i den eksisterende natur sammenlignet med testcenter og erstatningsnatur og -skov. Kun herved kan politikerne få indblik i projektets påvirkning og sikkerhed for at afværgeforanstaltninger og kompensation for naturen gennemføres og virker.

Uddybning af synspunkter om anlægsloven

I dette afsnit uddybes foreningens synspunkter om anlægsloven. Der henvises også til foreningens høringssvar på VVM-redegørelsen.

Screeningsproces – den bedste placering?

Anlægsloven handler om en specifik placering af testcentret for vindmøller, nemlig Østerild Statsskov i Thy. Danmarks Naturfredningsforening anser, at screeningsprocessen som har ledt frem til placeringen har været helt utilstrækkelig. Kriterierne var fra starten forføjlede og metoden har været amatøragtig.

DN har fået en uvildig konsulent til at gennemføre et forstudie til en ny screening, som i modsætning til statens, tager udgangspunkt i at natur af national betydning skal bevares. Se bilag 1 og 2. Resultaterne lever op til de samme krav som lovforslaget med hensyn til antal møller, størrelse på møllerne, nord-syd-orientering og undgår desuden fredskov, Natura 2000-områder og fredede områder.

I Danmark er der heldigvis mange steder, hvor et stort testcenter kan placeres uden at komme i konflikt med naturen. Det skyldes at 62 % af landet består af landbrugsjord. Danmarks Naturfredningsforening har lavet nogle enkle analyser af potentialet for at undgå naturområderne ved placering af testcenteret. Jyllands vestkyst består nemlig ikke udelukkende af naturarealer, men i lige så høj grad af landbrugsarealer og andet, hvor et testcenter med fordel kan placeres.

Det er således ikke natur og landskab, der begrænser mulighederne for at finde hensigtsmæssige placeringer af testcentret. Det er derimod hensynet til byområder og den spredte bebyggelse i det åbne land, der gør det svært at finde et område med meget få boliger. DN arbejder løbende for at begrænse den ukontrollerede spredning af bebyggelse i landzonen og bevare en skarp grænse mellem by og land, som også er regeringens udtalte mål.

Danmarks Naturfredningsforening er bevidst om, at der ved alle placeringer på land i Danmark sandsynligvis vil bo nogle mennesker så tæt på møllerne, at støjkravene ikke kan overholdes. DN mener, at staten og kommunerne i fællesskab skal kigge på forslagene og vurdere dels hvor mange som bor der, dels om nogle vil købes ud til den rigtige pris, om støjgenerne kan mindskes eller om nogle ejendomme efter kommunens vurdering bør kondemneres.

I øvrigt skal der naturligvis kigges endnu mere konkret på det enkelte areal både med hensyn til landskabsforhold og andre samfundsinteresser. Når staten på denne baggrund har gennemført en fornyet screening, kan det allerbedste testområde, både for naturen, industrien og befolkningen udpeges.

Problemer med den gennemførte statslige screening for placeringsmuligheder:

Der er som udgangspunkt ledt efter et statsligt areal og et sted helt uden boliger. Det fremgår af kommissoriet for den tværministerielle arbejdsgruppe, som har arbejdet med at finde egnede områder. Staten ejer primært naturarealer, militærarealer og infrastrukturearealer. De to sidstnævnte areal typer er normalt ikke mulige testpladser af praktiske grunde (ifølge Transport- og Forsvarsministeriet). Dermed har udgangspunktet for screeningen altså været at lede efter et naturareal, selv om Skov- og Naturstyrelsen også tidligt i processen slog fast, at en placering i fredskov ikke kunne anses for realistisk¹.

¹ "Praksis for dispensation er meget restriktiv. I praksis gives kun dispensation, hvis der ikke kan findes en placering uden for statsskov, og hvis hensynet til overordnede samfundsmæssige formål vejer tungere end hensynet til at bevare arealet som fredskov. Som udgangspunkt vil et nyt anlæg af fx opstilling af vindmøller altid kunne ske uden for fredskov. Det antages således, at der allerede ved projekteringen kan tages højde for, at arealer med fredskov ikke kan indgå i projektet". Kilde: "Bilag om beskyttelsesinteresser og opsætning af vindmøller" (By- og Landskabsstyrelsen, 2. februar 2009) til Miljøministeriets "Kommissorium for ny arbejdsgruppe om vindmøller på statsligt ejede arealer" (Miljøministeriet, Departementet, Miljøpolitisk sekretariat, 4. februar 2009).

Skovloven er sammen med fredning det eneste instrument som ifølge en undersøgelse foretaget af Ålborg Universitet har formålet at forhindre byggeri i det åbne land. Når man så langs den jyske vestkyst leder efter et sted, hvor ingen bor, er det klart for enhver, at man bevidst kigger efter et statsligt skovareal. Formålet med statsskoven er ellers ifølge miljøministeren selv naturbeskyttelse, friluftsliv og i nogen grad træproduktion. DN ønsker derfor en redegørelse for, hvordan denne indstilling fra By- og Landskabsstyrelsen er taget til efterretning i planlægningen for et nationalt testcenter for vindmøller.

Antal boliger: Statens screening er ifølge projektmateriale udført med udgangspunkt i at finde et areal helt uden boliger, dvs. med en afstand af mindst 1000 m til nærmeste nabo. Det lykkes øjensynligt ikke, eftersom ca. 5-6 ejendomme i Østerild-området skal eksproprieres. Hvorfor blev der ikke lavet en ny screening med udgangspunkt i at det kan accepteres at påvirke nogle boliger? Det ville have været den logiske konsekvens for at få et nyt sammenligningsgrundlag.

Nord-syd krav: Industrien vil af tekniske grunde gerne have alle møllerne liggende på en række vinkelret på den fremherskende vindretning fra vest. Staten fandt 14 pladser i sin screening, alle på statslig mark. Heraf blev 8 skrottet fordi de ikke opfyldt nord-sydkravet. Det ville ellers have været let at lægge det krav ind i analysen. I VVM-redegørelsen står der at screeningen tog hensyn til nord-syd-kravet, men hvorfor blev 8 pladser så efterfølgende skrottet med denne forklaring?

Nærhed til havet: Fire screeningsresultater lå for tæt på havet (som ifølge industrien ikke har den rette struktur til at give optimale testforhold, men en forklaring på dette mangler i redegørelsen). Det ville ellers også have været let at lægge ind i analysen.

Størrelseskrav: I screeningen blev der ledt efter et areal på minimum 346 ha. To af områderne viste sig dog reelt at være for små. Det er ikke så mærkeligt eftersom kun syv møller i det nuværende projektforslag (mod de ti møller som industrien ønskede) fylder et testområde på ca. 4.4x1 km, dvs. 440 ha.

Fordi screeningskravene var mangelfulde og ikke fokuserede på at friholde naturarealer, fandt man 14 steder med store naturværdier, hvoraf de fleste dog øjeblikkelig kunne kasseres af tekniske grunde. Alligevel valgte staten ikke at evaluere metoden og starte forfra med andre og mere logiske screeningskriterier. Staten fandt 14 pladser og industrien foreslog yderligere tre. Heraf blev 8 øjeblikkelig skrottet fordi de ikke opfyldt nord-sydkravet, yderligere to var ikke store nok, da det kom til stykket, og fire lå for tæt på havet (som ifølge industrien ikke har den rette struktur til at give optimale testforhold, hvilket der dog ikke er argumenteret for i det fremlagte materiale).

På baggrund af de umulige kriterier er det ikke så mærkeligt, at der kun dukkede nogle ganske få steder op, som reelt kunne undersøges nærmere og at disse områder kolliderer med store, nationale naturinteresser. Det er ellers ret alarmerende, hvilke placeringer der var i spil: Ørkenen på Anholt, store dele af den nye Nationalpark Thy, Skagen Odde m.m.

De samme fejl ser ud til at gentage sig, når der inden august 2010 skal findes flere pladser til prototyper (fabrikantspecifikke pladser) og serie-0-møller. Kommunerne er blevet bedt om at melde egnede arealer ind til staten inden den 19. marts 2010. Desværre er kommunerne ikke blevet bedt om at forsøge at undgå naturområder af national betydning.

På baggrund af disse åbenlyse metodefejl og mangler ved den gennemførte screening, bør der iværksættes en ny screening som fokuserer på at undgå naturområder af national betydning, grundigt undersøger om en lavvands- eller kystnær placering trods alt er en mulighed samt har med som et undersøgelsesfokus, at en egnet placering kan være i et område, hvor boliger allerede er plaget af støj og derfor i praksis ikke vil blive plaget yderligere af et vindmølletest-

center. Nuværende støj i den zone som har tilstrækkeligt med vind, bør altså indgå som en del af en ny screening.

VVM-redegørelse i strid med VVM-direktiv

Danmarks Naturfredningsforening mener at grundlaget for anlægsloven, dvs. screeningen og VVM-redegørelsen, er i strid med EU-domstolens retspraksis for VVM-direktivet. Hvis anlægsloven vedtages på det nuværende grundlag, vil den være formål for klage over manglende overholdelse af EU-ret som gælder over dansk lovgivning.

I den såkaldte Luxembourg-dom (19. september 2000, sag nr. C-287/98) slog EU-domstolen fast, at grundlaget for vedtagelsen af en anlægslov ifølge undtagelsesbestemmelsen skal opfylde de normale kriterier til en VVM efter VVM-direktivet, selv om anlægslove ifølge direktivet er fritaget for kravet om en egentlig VVM. (Der findes dog et dansk krav om udarbejdelse af VVM for anlægslove). Domstolen pointerede, at grundlaget for en anlægslov skal indeholde den nødvendige viden om anlæggets miljøkonsekvenser, og at undersøgelser og beslutninger om afværgeforanstaltninger ikke kan udskydes til senere. Det er efter forenings mening netop hvad regeringen lægger op til i dette projekt.

Der er på nuværende tidspunkt ikke tilstrækkelig viden om naturen i området (inkl. trækfugle) eller hvordan den påvirkes, og der er ingen fast plan for, hvordan skadevirkninger skal afværges og kompenseres. Det er derfor helt nødvendigt med nærmere undersøgelser og udarbejdelse af en specifik naturplan inden anlægsloven fremlægges i folketinget. Manglerne uddybes i høringsvaret til VVM-redegørelsen.

Uddrag af dommen:

“52 As is clear from Article 2(1), the Directive's fundamental objective is that, before consent is given, projects likely to have significant effects on the environment by virtue, inter alia, of their nature, size or location should be made subject to an assessment with regard to their effects.

53 According to the sixth recital in the preamble to the Directive, the assessment must be conducted on the basis of the appropriate information supplied by the developer, which may be supplemented by the authorities and by the people who may be concerned by the project in question.

54 Thus, it is only where the legislature has available to it information equivalent to that which would be submitted to the competent authority in an ordinary procedure for authorising a project that the objectives of the Directive may be regarded as having been achieved through the legislative process.

55 It should be remembered that, under Article 5(2) of the Directive and Annex III thereto, the minimum information to be supplied by the developer is to consist of a description of the project comprising information on the site, design and size of the project, a description of the measures envisaged in order to avoid, reduce and, if possible, remedy significant adverse effects, and the data required to identify and assess the main effects which the project is likely to have on the environment.

56 As regards the degree of precision required of the legislative act, Article 1(5) of the Directive requires it to be a specific act adopting the details of the project. Its very wording must demonstrate that the objectives of the Directive have been achieved with regard to the project in question.

57 The Court has thus held that the details of a project cannot be considered to be adopted by a Law, for the purposes of Article 1(5) of the Directive, if the Law does not include the elements necessary to assess the environmental impact of the project but, on the contrary, requires a study to be carried out for that purpose, which must be drawn up subsequently, and if the adoption of other measures are needed in order for the developer to be entitled to proceed with the project.”

Foreningens høringssvar på VVM-redegørelsen indeholder de øvrige synspunkter som specifikt knytter sig til VVM-rapportens indhold.

Erstatningsskov

Rydning af op til 1200 ha skov for at stille vindmøller op er et voldsomt brud med den hidtidige skovforvaltning gennem 200 år siden fredskovsforordningen i 1805. Alvoren i dette voldsomme og åbenbare paradigmeskift understreges af, at yderligere områder i statsskovene er i spil for

placering af den stribe mindre testpladser, som miljøministeren vil melde ud om til sommer. Der lægges altså op til, at Østerild-projektet skal danne præcedens, således at statskov skal vige for testvindmøller og andre tekniske anlæg som kan anses være samfundsvigtige.

Erstatningskov i forholdet 1:1 som bemærkningerne til lovforslaget lægger op til er hensigten med lovforslaget, er utilstrækkeligt. Der er ingen grund til at folketinget skal acceptere en afvigelse fra den retspraksis som pålægger alle andre skovejere at erstatte indgreb med 110 - 200 % efter en konkret vurdering. En anledning til at erstatningskravet ifølge gældende retspraksis overstiger indgrebet er, at det tager lang tid at opnå skovkvaliteter.

Udkastet til anlægslov pålægger ikke miljøministeren at etablere erstatningskov. Formuleringen i § 8 er at ministeren KAN etablere erstatningskov. Der er således ingen sikkerhed for at erstatningsskoven faktisk etableres. Formuleringen bør ændres til SKAL. Bemærkningerne til anlægsloven formulerer det desuden som en HENSIGT at etablere erstatningskov i forholdet 1:1. Dette er der altså heller ingen sikkerhed for.

100 ha af skovrejsningen bliver ifølge bemærkningerne til lovforslaget anlagt som offentlig skov i Thisted Kommune. Resten gennemføres som privat skovrejsning over hele landet med tilskud. Det vil resultere i små, spredte klatter med skov, hvortil der kun er ingen eller yderst begrænset offentlig adgang og mulighed for friluftsliv. Det er ikke en kvalificeret erstatning for to store statslige skovarealer i Østerild og Hjardemål beliggende i et endnu større sammenhængende uforstyrret naturområde. I disse statskove råder der døgnet rundt fri adgang, der er etableret publikumsfaciliteter og der gennemføres målrettede indsatser for at maksimere skovenes naturindhold. Der bør derfor stilles krav i loven om at erstatningsskoven skal etableres som større sammenhængende områder med offentligt ejerskab, så fokus på friluftsliv og naturværdier garanteres, og adgangen er sikres. I offentlige skove kan befolkningen færdes over hele arealet og hele døgnet. I private skove er adgangen begrænset til dagens lyse timer og til eventuelt eksisterende veje og stier.

Det oplyses ingen steder, HVORNÅR erstatningsskoven kan/skal etableres. Der bør sættes en tidsfrist. Det oplyses heller ingen steder om den tænkte skovrejsning kommer UDOVER den lovede i grøn vækst (7800 ha inden 2015). Dette bør garanteres.

Østerild og Hjardemål Plantager er statslig fredskov. Det har hidtil betydet skov til evig tid, fri adgang og gode faciliteter for besøgende og igangværende satsning på naturnær skovdrift for at maksimere naturværdien. Denne og efterfølgende testpladser betyder at områderne ryddes for skov, spærres af for befolkningen og bebygges med dels vindmøller som støjer og lyser og dels med veje, bygninger og andre master.

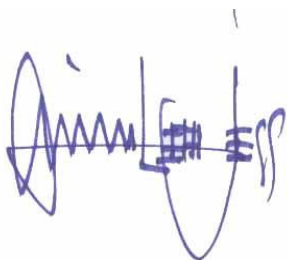
De pågældende skove kaldes af historiske grunde plantager, fordi de er plantet på tidligere åbne arealer for 70-120 år siden. Men i Danmark skelner vi ikke mellem skov og plantage, hverken i lovgivning eller forvaltning. Og ja, de pågældende skove består til stor del af udenlandske nåletræer, hvilket gælder Danmarks skove generelt. Naturværdierne i Østerild og Hjardemål Statsskove er dog høje, trods den store andel af udenlandske nåletræer. I Østerild Statsskov er der ifølge VVM-redegørelsen "betydelige indslag af bøg, eg og birk og i Hjardemål Statsskov "har blandt andet nogle af de største tilbageværende arealer med den oprindeligt plantede skovfy" og "i de senere år er der sket en del indplantning af løvtræer, hovedsageligt eg og birk". Både skovfy og de nævnte løvtræer regnes som hjemmehørende i Danmark og giver endnu bedre mulighed for at udvikle naturen i området yderligere fremover. Her er kort sagt noget at bygge på, foruden de nuværende betydelige naturkvaliteter. VVM-rapporten fortæller bl.a. om ynglesteder for den sjældne fugl natravn. Desuden forekommer her det eneste par territorie-hævdende havørne i hele den vestlige halvdel af Jylland, ligesom fiskeørn, kongørn og andre større rovfugle regelmæssigt forekommer i området. Klik ind på Danmarks Naturfredningsforening hjemmeside (www.dn.dk) for at "gå tur" i den pågældende skov ved hjælp af Google Street View.

Disse forhold gør fældning af skoven ved Østerild til fordel for et testcenter som kunne placeres på landbrugsjord, til et formidabelt svigt, især hvis der ikke sikres en meget høj kvalitet for

natur og befolkning på den erklærede erstatningsskov. Erstatningsskoven skal kvalitetsmæssigt minimum komme op på højde med de eksisterende skove.

Danmarks Naturfredningsforening uddyber gerne høringssvaret yderligere og indgår gerne i drøftelser med myndigheder, politikere og interesseparter om forbedringer af grundlaget for et vindmølletestcenter og udformningen af dette.

Med venlig hilsen

Michael Leth Jess
Vicedirektør
mlj@dn.dk, 31 19 32 41

Yderligere kontaktperson: Naturmedarbejder Nora Skjerna Hansen, nsh@dn.dk, 31 19 32 60

Bilag 1: Rapport om alternative testcenterplaceringer udarbejdet af uvildig konsulent for Danmarks Naturfredningsforening, fremlagt den 4. marts 2010.

Bilag 2: Pressemeldelse fra Danmarks Naturfredningsforening om rapporten i bilag 1, 4. marts 2010.

DN finder alternative placeringer til testcenter for vindmøller

Danmarks Naturfredningsforening opfordrer regeringen til at genoverveje beslutningen om at placere et testcenter for vindmøller i Østerild Klitplantage i Thy. Ny rapport dokumenterer, at der er findes alternative placeringer på landbrugsjord.

Danmarks Naturfredningsforening har fået udarbejdet en rapport, der viser alternative placeringer af et omfattende testcenter for havvindmøller. Baggrunden for bestillingen af rapporten er regeringens manglende vilje til at diskutere præmisserne bag placeringen af et testcenter, der vil betyde, at op mod 12 kvadratkilometer statslig fredskov skal fældes.

- Undersøgelsen viser netop, at der er et antal mulige placeringer på landbrugsjord – uden for fredskov, fredede områder og Natura 2000-områder. Samtidig viser rapporten, at testcenteret kan placeres steder, hvor kun få husstande berøres, siger Ella Maria Bisschop-Larsen, præsident i Danmarks Naturfredningsforening.

Rapporten gennemgår på baggrund af en række relevante kriterier, herunder regeringens egne, de mulige lokaliteter i Danmark for placering af et testcenter for havvindmøller. DN forventer, at regeringen læser rapporten, og foreningen vil opfordre den nye miljøminister Karen Ellemann (V) til at revurdere beslutningen.

En ny beslutning bør ske på baggrund af nye miljøvurderinger, de såkaldte VVM-undersøgelser, og at der vil blive taget hensyn til bl.a. landskabelige forhold før en ny mulig placering udpeges som reelt egnet til et testcenter af denne kaliber.

- Vi har dokumenteret, at der ikke findes et eneste rimeligt argument for, at der skal fældes 12 kvadratkilometer skov i Østerild. Regeringen bør gøre arbejdet færdigt, så vi får mere af den nødvendige grønne energi, uden at naturen skal holde for, siger Bisschop-Larsen.

I forbindelse med en revurdering af det store testcenter kan regeringen passende undersøge præmissen for, at test af havvindmøller skal ske på land.

- Har vindmølleindustrien f.eks. ret i, at det er nødvendigt at teste på land? Hele beslutningsprocessen trænger til at blive underkastet en uvildig vurdering, fastslår Ella Maria Bisschop-Larsen.

Yderligere informationer:

Rapporten: Placering af Vindmølle-testfelt [2010]
- en geografisk model af mulige testfelter for store vindmøller.

Tema om Østerild Klitplantage på www.dn.dk/testcenter

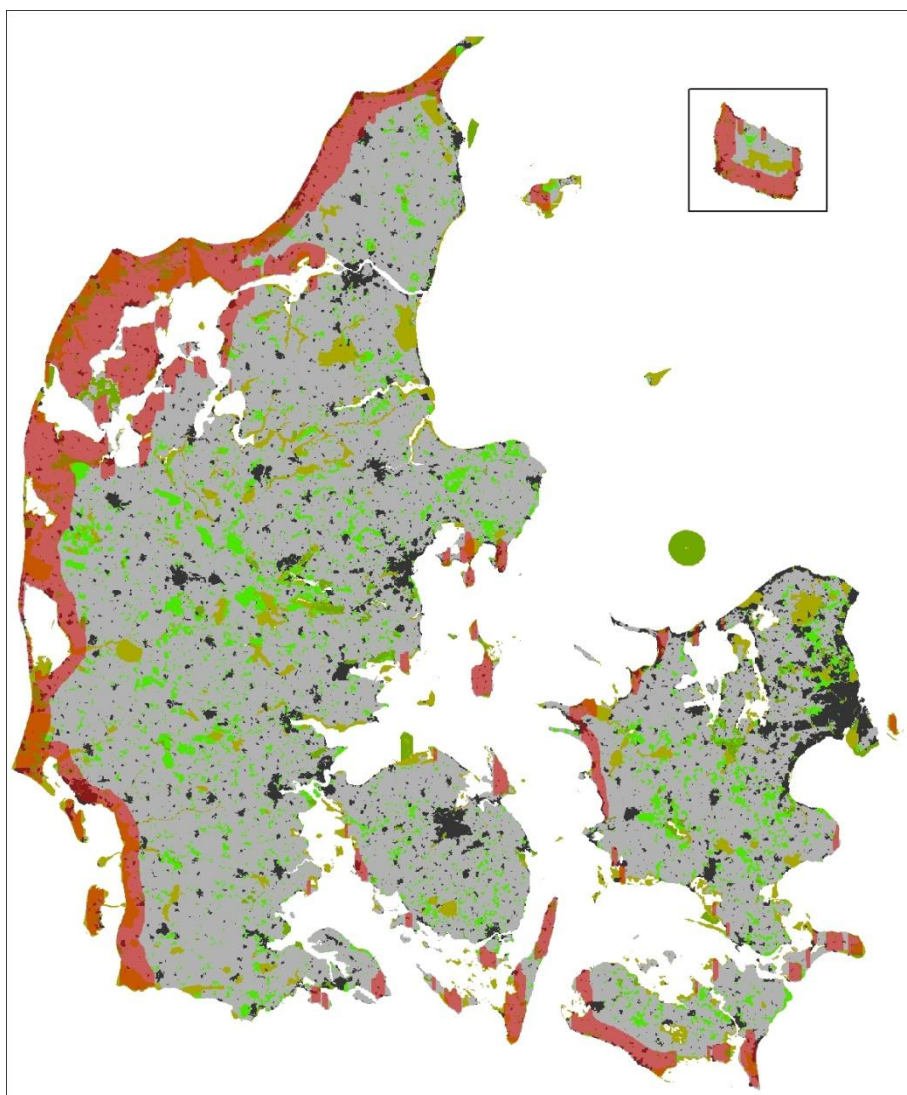
Kontakt:

Ella Maria Bisschop-Larsen, præsident i DN
mail emb@dn.dk
telefon 20 40 23 10

Placering af Vindmølle-testfelt [2010]

- en geografisk model af mulige testfelter for store vindmøller

Jan Kloster Staunstrup

Indhold

Indhold	2
Indledning	3
Undersøgelsens metoder	4
Baggrund for undersøgelsen	4
Undersøgelsens data	4
Undersøgelsens metoder.....	5
Undersøgelsens resultater	6
Analyse 1	6
Analyse 2	11
Analyse 3	12
Analyse 4	13
Analyse 5	14
Konklusion & Perspektivering.....	15

Indledning

Denne rapport præsenterer resultaterne af en undersøgelse der har til formål at identificere mulige lokaliteter for placeringen af et testfelt for store vindmøller. Rapporten tager sit afsæt i 'Udkast til forslag til lov om et testcenter for store vindmøller ved Østerild'¹ der er i høring indtil d. 5. marts 2010.

Rapporten er bestilt af Danmarks Naturfredningsforening.

Undersøgelsen dokumenterer, hvilke muligheder der er for placering af et nord-syd orienteret vindmølle-testfelt på 4,4 x 1 km på dansk landjord, når følgende data tages i betragtning:

- Vindressourcekort
- Bolig-adressetema
- Zonekort
- Fredskov
- Fredede arealer
- Natura 2000 områder

Det er ovenstående data der ses på forside-illustrationen.

¹ <http://kortlink.dk/blst/7fme>

Undersøgelsens metoder

Baggrund for undersøgelsen

Verdens største industrielle testcenter for store vindmøller skal ifølge Miljøministeriet placeres i Østerild Klitplantage. Der skal fældes 12 kvadratkilometer skov, vindmøllerne bliver 250 m høje og kan ses i en radius af 55 km. Området ligger imellem Nationalpark Thy og Vejlerne – der er Nordeuropas største yngleplads for trækfugle.

Formålet med denne undersøgelse er, ud fra objektive målbare kriterier, at pege på eventuelle alternativer til placeringen i Østerild Plantage.

Undersøgelsens data

Undersøgelsen anvender eksisterende forvaltningsinitierede data der anvendes i den offentlige planlægning, samt et vindressourcekort og et bolig-adressetema.

Vindressourcekort

I 1999 afsluttede Energi- og Miljødata og Forskningscenter Risø en detaljeret kortlægning af Danmarks vindressource. Der blev til analyserne benyttet et kvadratisk beregningsnet med en maskestørrelse på 200 meter. Beregningerne blev verificeret med produktionsdata fra mere end 1200 vindmøller fordelt over hele landet.

Vindressourcekortet for hele Danmark er lagret i felter på 200x200 meter, og til brug for denne undersøgelse er der anvendt den beregnede vindhastighed i 100 meters højde fra dette datasæt².

Bolig-adresser

Adressedata fra OSAK³ er kvalificeret med informationer fra BBR-registret⁴, således at det anvendte adressedema udelukkende består af adresser hvortil der er registreret boligareal.

Zonekort

Det seneste zonekort fra By- og Landskabsstyrelsen anvendes. Kortet indeholder landsbyafgrænsninger, sommerhusområder og byzone. Landzonen er pr. definition restarealet.

Fredede områder

Temaet indeholder primært de arealer eller lokaliteter der er fredet ved gennemførelse af en fredningssag efter bestemmelserne i naturbeskyttelseslovens kapitel 6⁵.

² <http://kortlink.dk/emd/7fp7>

³ <http://kortlink.dk/ebst/7fp9>

⁴ <http://kortlink.dk/ebst/7fpa>

⁵ <http://kortlink.dk/arealinfo/7fpf>

Fredskov

Langt den største del af de danske skove er fredskovspligtige⁶. Fredskovspligten blev indført for over 200 år siden for at sikre Danmarks forsyning med træ, efter at næsten al skov i Danmark var blevet ryddet. Skovdrift er en meget langsigtet dyrkningsform og med fredskovspligten følger en række regler, der tilsammen sikrer den langsigtede skovdyrkning, så skovene også bliver til gavn for efterfølgende generationer.

Natura 2000

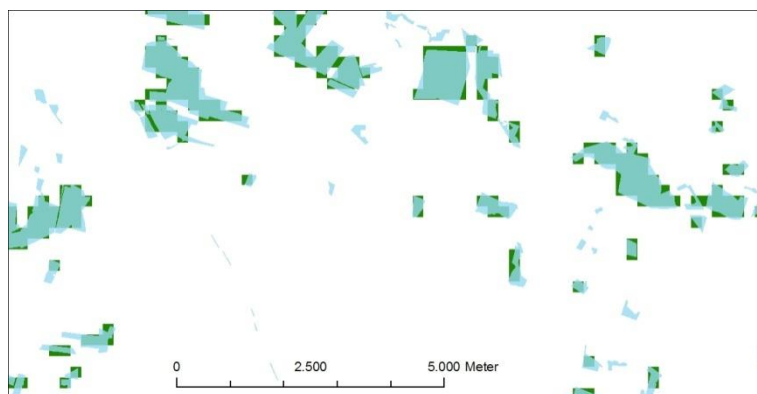
Medlemslandene i EU har udpeget en række naturområder fordi de vurderer, at de rummer vigtig og værdifuld natur. De udvalgte områder benævnes Natura 2000-områder⁷ og består af fuglebeskyttelsesområder, habitatområder og Ramsar-områder.

Undersøgelsens metoder

Beregningerne udføres udelukkende for et testfelt på ca. 4,4 x 1,0 km., som det i høringsmaterialet udpegede område.

Der er ikke analyseret på mindre områder, og dermed på antallet af egnede vindmølle testområder hvis møllerne blev fordelt på mere end ét areal.

Beregningerne i modellen udføres i et cellebaseret Geografisk Informations System, Raster-GIS, hvilket medfører at de enkelte datasæt konverteres fra deres oprindelige vektor-form til celler. Dette er nødvendigt for at kunne udføre beregningerne der ligger til grund for udpegningen af alternative testfelter. Et eksempel kan ses her:

Figur 1 Fredskov konverteret til raster.

Denne konvertering kan udnyttes til at mindre, og sandsynligvis ubetydelige, områder, ikke medtages i de videre analyser. Konverteringen sker for alle temaer i undersøgelsen.

⁶ <http://kortlink.dk/arealinfo/7fpn>

⁷ <http://www.blst.dk/Natura2000plan/>

Undersøgelsens resultater

Analyse 1

I den første analyse gives et trinvist billede af hvor ekskluderende de forskellige valgte temaer er for mulige testfelters udpegning.

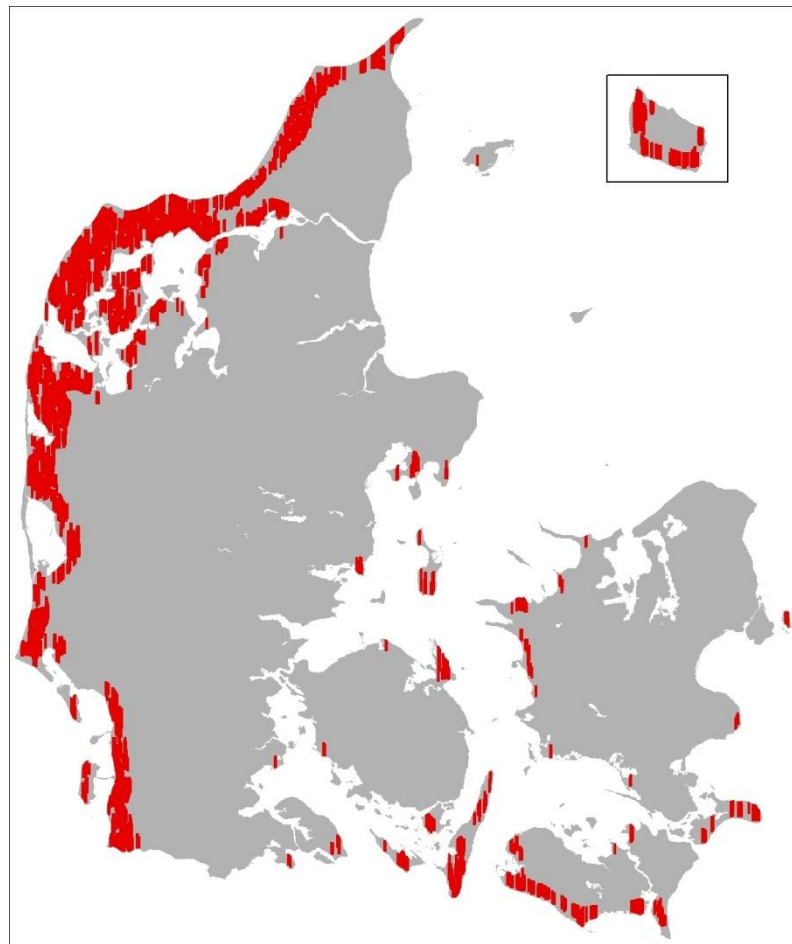
Vindressource

Det er en forudsætning for test-området, at den gennemsnitlige vindhastighed i 100 meters højde er minimum 8 m/s.

Beboelse

ZonekortDK anvendes på den måde, at der kun udvælges test-områder hvori der *ikke* er landsbyer, byer og sommerhusområder som defineret i ZonekortDK.

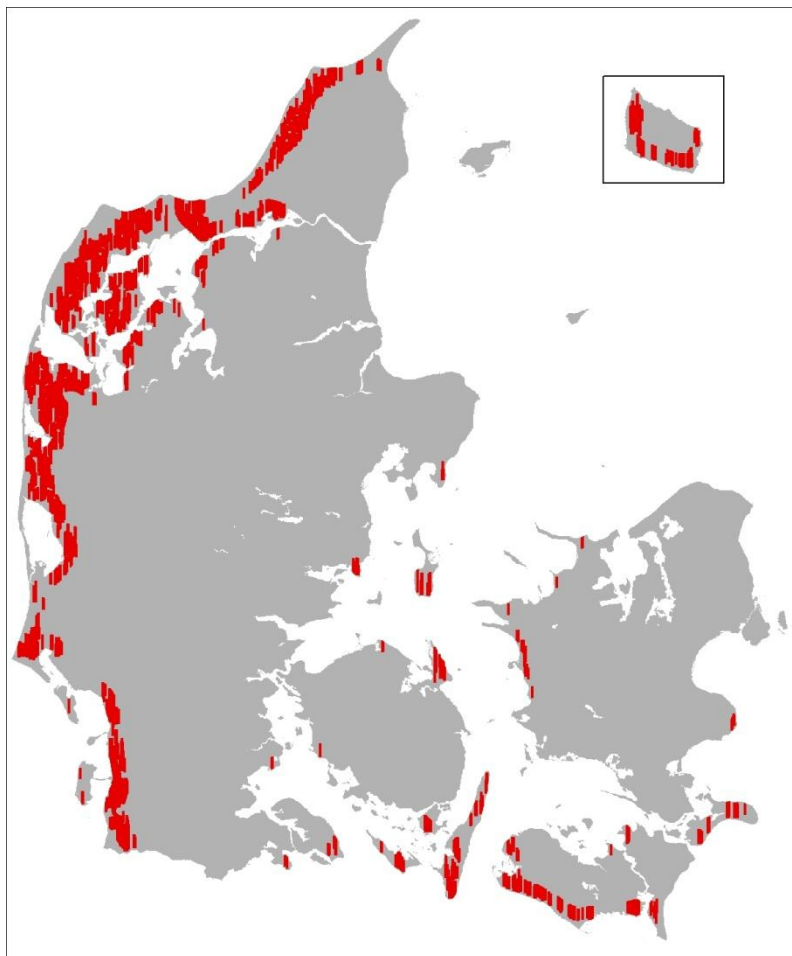
Følgende arealer i Danmark opfylder ovenstående to betingelser:

Figur 2 Mulig placering af vindmølle testfelter på 4,4 x 1 km der opfylder vind- og landzonerkriteriet.

Fredninger

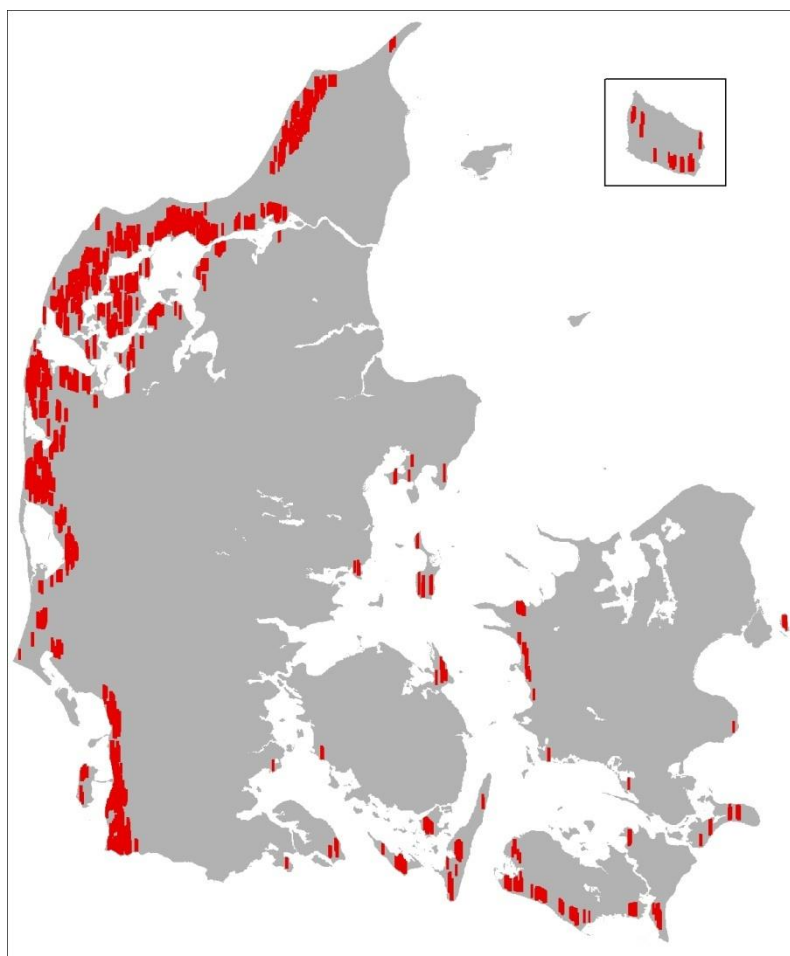
Fredningstemaet anvendes på den måde, at der ikke må forekomme sådanne i test-området.

Figur 3 Mulig placering af vindmølle testfelter på 4,4 x 1 km der opfylder vind-, landzone- og fredningskriteriet.

Fredskov

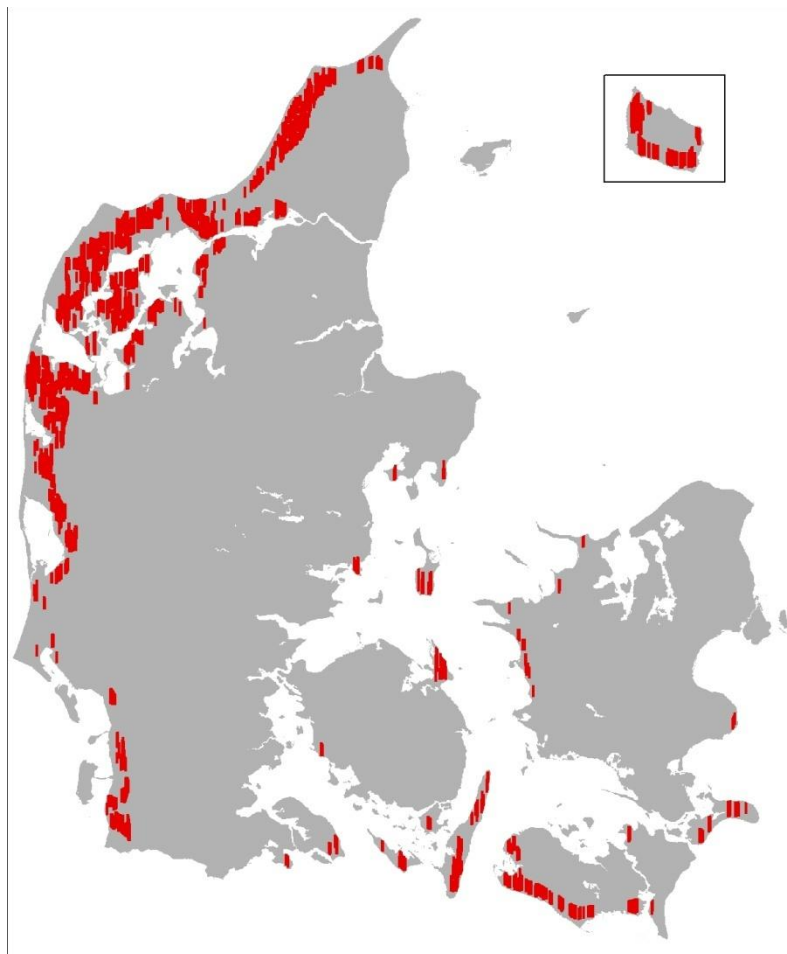
Fredskov-temaet anvendes på den måde, at der ikke må forekomme sådanne i test-området.

Figur 4 Mulig placering af vindmølle testfelter på 4,4 x 1 km der opfylder vind-, landzone- og fredskovskriteriet.

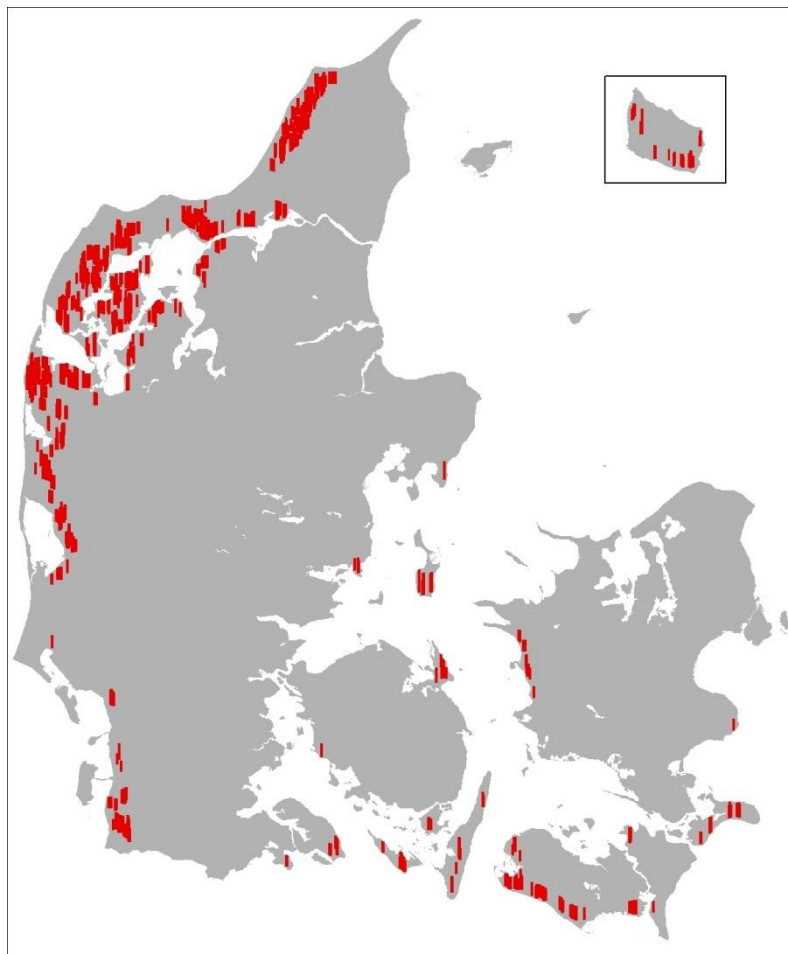
Natura 2000

Natura 2000-temaet anvendes på den måde, at der ikke må forekomme sådanne i test-området. Hvis denne parameter kobles med de to forrige (vind og landzone) er følgende mulige placeringer:

Figur 5 Mulig placering af vindmølle testfelter på 4,4 x 1 km der opfylder vind-, landzone- og Natura 2000-kriteriet.

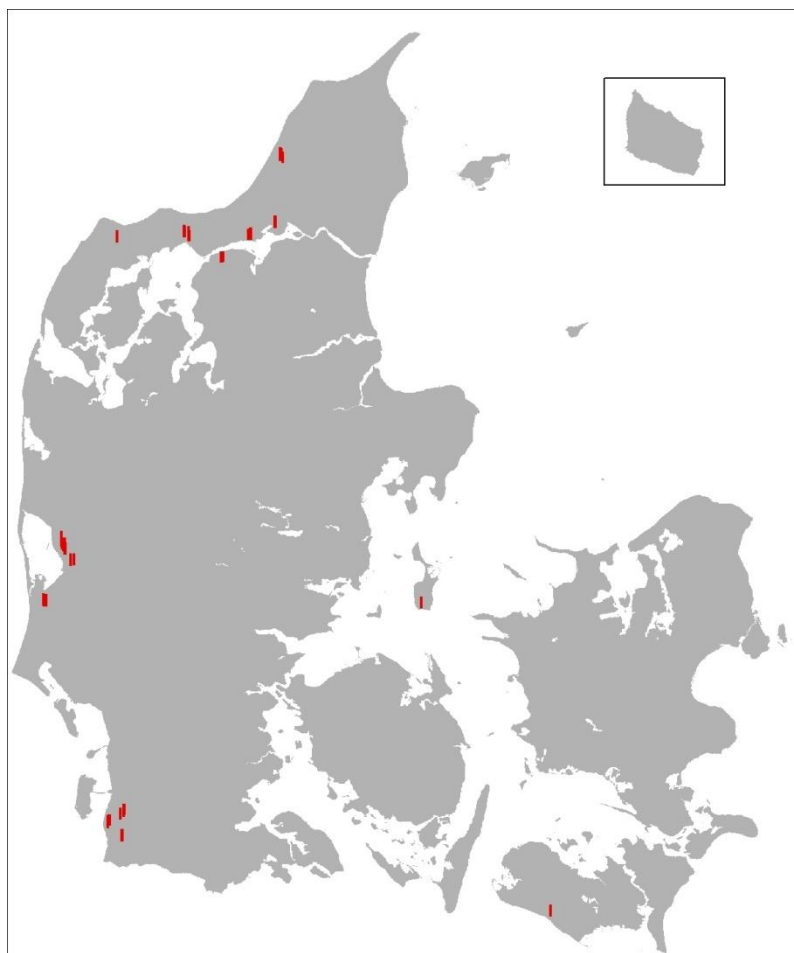
Hvis ovenstående betingelser alle skal være opfyldt, vil følgende områder opfylde kravet til vindmølle testfelter:

Figur 6 Mulig placering af vindmølle testfelter på 4,4 x 1 km der opfylder vind-, landzone-, fredskovs-, frednings- og Natura 2000-kriteriet.

Analyse 2

Hvis zonekortet udskiftes med adresse-temaet, er det muligt at bestemme hvor mange af disse adresser der maksimalt må være inden for test-feltets område på 4,4 x 1 km. Hvis maksimum sættes til 6 adresser⁸ opfylder disse områder kriterierne:

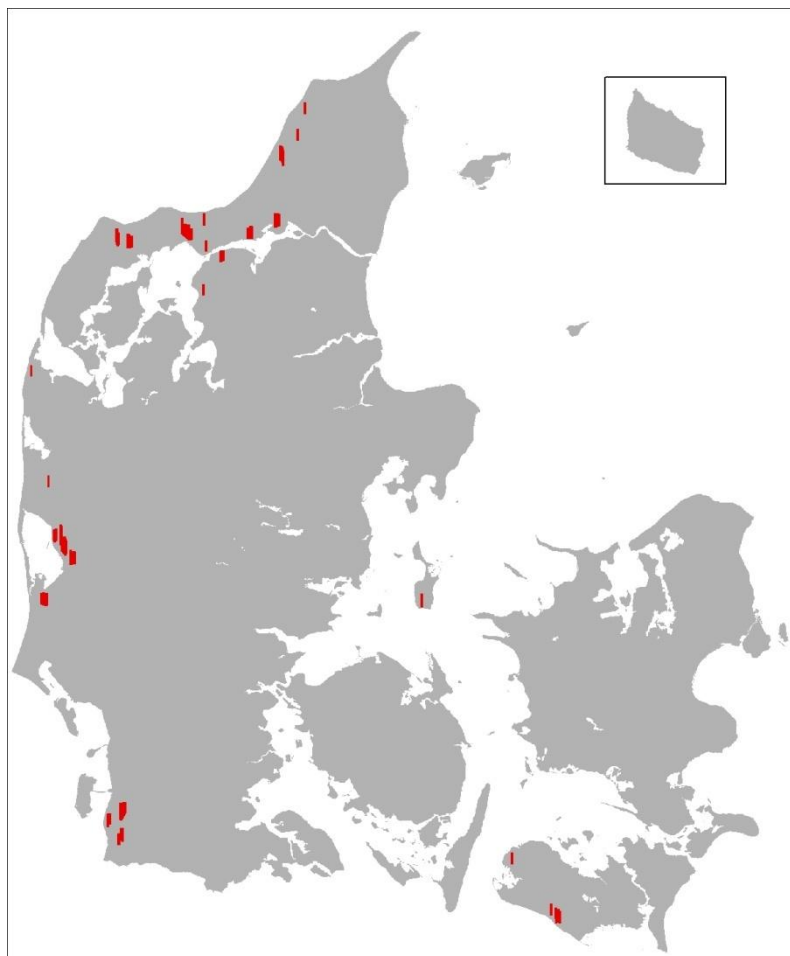

Figur 7 Mulige placeringer af vindmølle testfelter på 4,4 x 1 km med op til 6 bolig-adresser - der opfylder vind-, landzone-, fredskovs-, frednings- og Natura 2000-kriteriet. Analyse 2.

⁸ Bolig-adresser.

Analyse 3

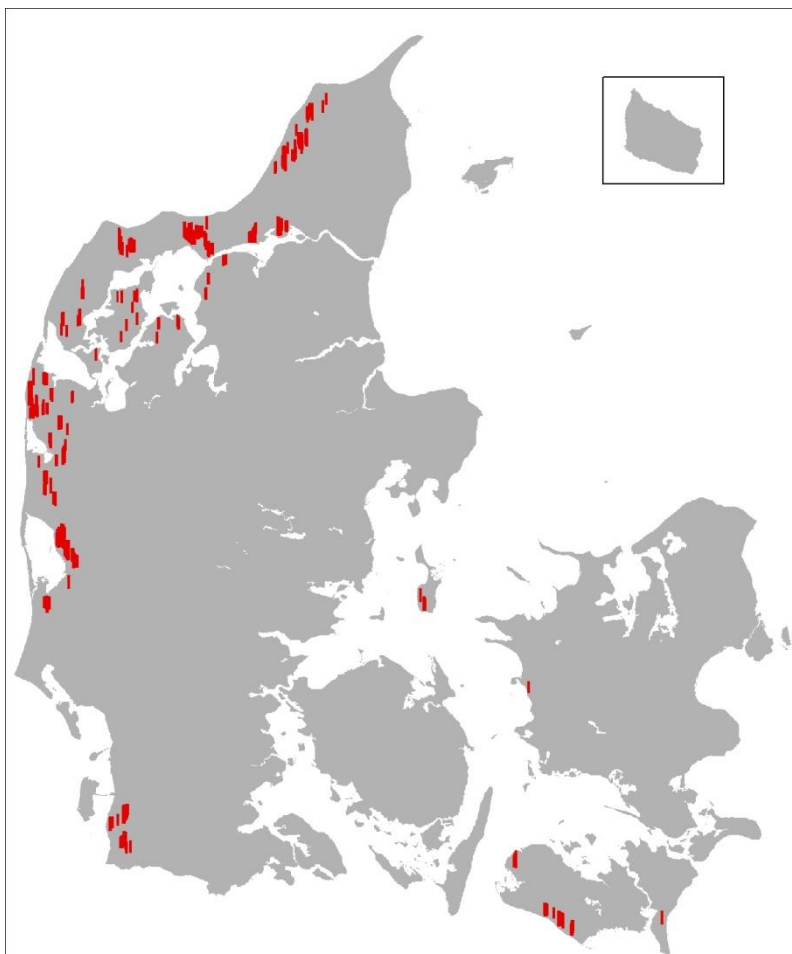
Hvis maksimum øges til 10 adresser inden for testfeltet, opfylder disse områder kriterierne:

Figur 8 Mulige placeringer af vindmølle testfelter på 4,4 x 1 km med op til 10 bolig-adresser der opfylder vind-, landzone-, fredskovs-, frednings- og Natura 2000-kriteriet - Analyse 3.

Analyse 4

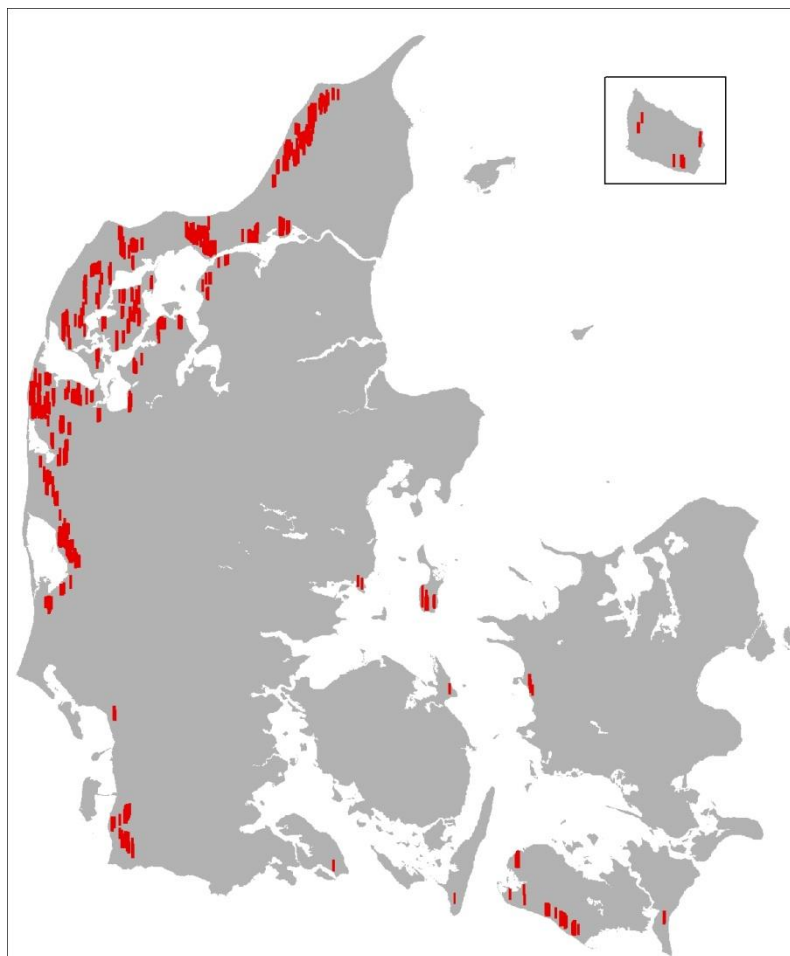
Hvis maksimum øges til 20 adresser inden for testfeltet, opfylder disse områder kriterierne:

Figur 9 Mulige placeringer af vindmølle testfelter på 4,4 x 1 km med op til 20 bolig-adresser der opfylder vind-, landzone-, fredskovs-, frednings- og Natura 2000-kriteriet - Analyse 4.

Analyse 5

Hvis maksimum øges til 30 bolig-adresser inden for testfeltet, opfylder disse områder kriterierne:

Figur 10 Mulige placeringer af vindmølle testfelter på 4,4 x 1 km med op til 30 bolig-adresser, der opfylder vind-, landzone-, fredskovs-, frednings- og Natura 2000-kriteriet - Analyse 5.

Konklusion & Perspektivering

Med en geografisk modellering på national skala, og med så relativ få temaer som i denne undersøgelse, er det ikke muligt at udpege *den* bedste placering af et testfelt. Hensigten har da også været, at vise hvilke steder i Danmark, der ud fra de valgte forudsætninger, er *mulige* områder for testfelter.

Det viser sig, at det tilsyneladende er muligt at placere testfelter i områder med nok vind og med minimal påvirkning af naturen beskrevet ud fra de valgte temaer.

Undersøgelsen kunne kvalificeres yderligere på flere måder, eks.:

- Med data fra Danmarks Statistik kan adresse-temaet kvalificeres med antallet af beboere pr. adresse og dermed også sletning af evt. ubeboede adresser.
- Data fra den offentlige ejendomsvurdering kan give et overslag over omkostningerne ved ekspropriering/køb, hvilket dog kræver en prissætning af eksempelvis statsejet fredskov.
- Nogle af de arealudpegninger der tidligere blev foretaget af amterne, eks. uforstyrrede landskaber, er endnu ikke udpeget af kommunerne og/eller tilgængelige via miljøportalen. Når disse er tilgængelige kan det kvalificere udpegningen yderligere.